

14. 7. 2010

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jednání jménem společnosti před zápisem do obchodního rejstříku nejen z právního pohledu

Obchodní společnost jako právní subjekt vzniká až zápisem do obchodního rejstříku, ale jejím jménem může být jednáno už před jejím vznikem a společnosti tak zároveň vznikají náklady. Obchodní zákoník dnes, na rozdíl od znění účinného do 31. 12. 2000, připouští, aby jménem doposud neexistující společnosti jednal kdokoli, nikoli pouze její zakladatelé. Zákon už také opustil původní omezení na jednání související se vznikem společnosti.

V tomto smyslu bylo například už za znění účinného do 30.12.2001 uznáváno, že jménem společnosti před jejím vznikem je možné uzavřít nájemní smlouvu na prostory, v nichž má mít následně zapsaná společnost sídlo. Naopak uzavření pracovních smluv s budoucími zaměstnanci bylo za stejného znění, které výslovně zakazovalo převzít závazek, který nesouvisí se vznikem společnosti, z toho důvodu, že tento závazek spíše než se vznikem společnosti souvisí s tou činností, kterou bude společnost uskutečňovat po svém zápisu do obchodního rejstříku, sporné.

Teleologickým výkladem se však i judikatura postupně přiklání k tomu, že smyslem právní úpravy § 64 obchodního zákoníku je jednak ochrana třetích osob pro situace, že společnost nebude zapsána do obchodního rejstříku, ale i vytvořit podmínky, aby vznikající společnost mohla bezprostředně po zápisu do obchodního rejstříku fakticky zahájit podnikatelskou činnost. V tomto smyslu bylo toto ustanovení také následně novelizováno a tím i podmínka, aby jednání souvisela se vznikem společnosti, odpadla. Dle platného znění je proto přípustné uzavřít i zmíněné pracovní smlouvy, smlouvy o poskytování telekomunikačních služeb nebo dohody o propagační a reklamní činnosti, které také souvisejí spíše až se samotným fungováním právnické osoby. Co se týče udělení plné moci dosud neexistující společnosti a trvání zmocnění po jejím vzniku, dovodil Nejvyšší soud v souladu s právní úpravou platnou do 30. 12. 2001, že takto udělená plná moc po vzniku společnosti platit nemůže, neboť mohla být udělena pouze k jednáním souvisejícím s jejím vznikem. Vzhledem k tomu, že tuto limitaci jednání už zákon neobsahuje, lze předpokládat, že by zmocnění za splnění níže uvedených podmínek mohlo trvat i po vzniku společnosti.

Jednání před vznikem společnosti svou povahou připomíná zastoupení, když stejně jako v případě zastoupení jde i v tomto případě o jednání za jiného jeho jménem. „Zastoupený“ v tomto případě ale ještě neexistuje, nemá právní subjektivitu. Z toho důvodu je vyžadováno, aby jednání učiněná jménem vznikající společnosti byla ve lhůtě 3 měsíců od zápisu společnosti do obchodního rejstříku společníky, resp. u společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti zpravidla valnou hromadou, schválena. Obchodní zákoník ukládá zakladatelům povinnost pořídit seznam těchto jednání a předložit jej ke schválení v uvedené lhůtě. V opačném případě je stíhá odpovědnost za škodu, která v této souvislosti věřitelům vznikla.

Aby bylo možné učinit jednání jménem dosud neexistujícího subjektu, musí být tento subjekt dostatečně určen, například budoucí firmou a sídlem. Vzhledem k tomu, že samotný proces vzniku společnosti je rozdělen do dvou fází, založení (tj. sepsání zakladatelského dokumentu) a vznik prostřednictvím konstitutivního zápisu do obchodního rejstříku, může mít na posouzení jednání jménem společnosti vliv i to, v jaké zakladatelské fázi se společnost nachází. Je zřejmé, že právě na ty případy, kdy po svém založení společnost jako subjekt práva ještě neexistuje, ale podpisem zakladatelských dokumentů už je dán určitý záměr, tedy na období mezi založením a vznikem společnosti, míří § 64 obchodního zákoníku především. V tomto období už totiž zakladatelské dokumenty obsahují údaje pro bližší identifikaci budoucího subjektu. Z pohledu obchodního zákoníku je rozhodujícím okamžikem pouze samotný zápis do obchodního rejstříku, bližší omezení na jednání mezi založením a vznikem už neobsahuje. Jazykovým výkladem je tedy možné dospět i názoru, že jednání jménem neexistující společnosti je přípustné už před jejím založením. Proti této myšlence ovšem stojí skutečnost, že před podpisem zakladatelských dokumentů mezi zakladateli neexistuje ještě smlouva, ani není možné nově vznikající subjekt blíže specifikovat, tedy budoucí firmou a sídlem. Na druhou stranu lze říci, že mezi zakladateli už může existovat určitý konsensus o společnosti, který má být založena a toto ujednání by k vymezení společnosti stačit mohlo. Dalším problematickým bodem zůstává časové vymezení. Zatímco období mezi založením a vznikem bude relativně krátké, časový úsek, v němž došlo mezi budoucími společníky k dohodě o založení společnosti a jejím skutečným založením stejným způsobem vymezit nelze. Vzhledem k tomu, že judikatura se touto problematikou doposud nezabývala, nelze na tuto otázku dát jednoznačnou odpověď.

Jak už bylo zmíněno výše, už zakládání společnosti vznikají náklady a v souvislosti s jejím vznikem jsou vynakládány finanční prostředky. Jedná-li se o soudní nebo správní poplatky (např. poplatek za zápis společnosti do obchodního rejstříku), odměna za poradenství nebo nájemné, pak se tyto výdaje zahrnou do dlouhodobého nehmotného majetku. Dosáhnou-li tyto zřizovací výdaje výše 60.000 Kč, odepisují se po dobu 5 let.

Dostatečná identifikace vznikající společnosti před jejím zápisem do obchodního rejstříku má význam také z hlediska daňového a možnosti uplatnění odpočtu daně z nákladů vynaložených před vznikem společnosti. Mezi daňově uznatelné náklady, které nelze zahrnout mezi zřizovací výdaje, patří pořizování majetku (např. vybavení kanceláří nebo zboží) nebo náklady na reprezentaci. Nárok na uplatnění odpočtu vzniká dnem registrace u příslušného finančního úřadu a vztahuje se na majetek společnosti, který tato společnost nabyla v období 12 měsíců od data uvedeného v registraci k DPH. Tento nárok je přirozeně nutné uplatnit v prvním daňovém přiznání podaném společností. Obdobně z pohledu daně z příjmů právnických osob jsou tyto náklady jako výdaje na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů posuzovány jako odečitatelné. Nutným předpokladem k uplatnění daňového odpočtu v obou případech je, aby vynaložení těchto nákladů bylo možné doložit řádnými daňovými doklady, které jsou vystavené na vznikající společnost a nikoli na osobu, která jménem této společnosti jednala

Mgr. Šárka Gregorová

[Schaffer & Partner Legal, s.r.o., advokátní kancelář](#)

Gallery Myšák
Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1

Tel.: + 420 221 506 300

Fax: + 420 221 506 301

e-mail: info@schaffer-partner.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)